

Referat godkjent**Møte 1/2022****Dato** Torsdag 10.mars, kl. 08:30 – 16:00**Sted** Forskningsrådet, Nansen 5 / video-møte

Til stede: Styreleder Kjell Bjordal (styreleder)
Konserndirektør Knut Andresen, Brunvoll AS
Programdirektør maritim Bjørn-Johan Vartdal, DNV
Seniorrådgiver Trude Borch, Akvaplan-niva
Daglig leder Arne Karlsen, Gunnar Klo AS
Selvstendig næringsdrivende Brit Hjeltnes, borte fra kl. 12:00
Direktør Bente Elisabeth Torstensen, Nofima
Prof. Ingrid Schjøllberg, NTNU
Vice President Sales and Marketing Pia Meling, Massterly

Observatører: Tone Aasen, Nærings- og Fiskeridepartementet,
Kommunikasjonssjef Hans Petter Næs, Fiskeri- og havbruksnærings
forskningsfinansiering (FHF)
Fagdirektør Geir Klaveness, Klima- og miljødepartementet
Aleksandra Rezanow Ulrichsen, Kunnskapsdepartementet,

Forfall: Forskningsssjef Erik Olsen, Havforskningsinstituttet
Professor Ketil Hylland, Universitetet i Oslo

Til stede fra Forskningsrådet:

Avd. direktør Christina I. M. Abildgaard, avd. Hav og polar (operativt ansvarlig for styret)
Avd. direktør John Vigrestad, avd. Transport og maritim
Spesialrådgiver Kjell Emil Naas, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Christian Wexels Riser, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Sigurd Falch, avd. Transport og maritim
Spesialrådgiver Hanna Lee Behrens, avd. Hav og polar (referent)
Avdelingsdirektør Petter Helgesen, sak 7
Seniorrådgiver Inger Oline Røsvik, sak 9 og 11
Spesialrådgiver Jon Holm, sak 9
Områdedirektør Fridtjof F. Unander, sak 12

Sak PSHAV 01/22 Godkjenning av saklisten

Det var ingen kommentarer til saklisten. Grunnet rask behandling av de første sakene ble det noen endringer i rekkefølge av saksgangen i møtet.

Vedtak: *Saklisten godkjennes.*

Sak PSHAV 02/22 Godkjent referat fra styremøte 6/21

Referatet fra PSHAV 6/21 ble sendt ut med saklisten til møtet. Det var ingen kommentarer til referatet.

Vedtak: *Referat fra styremøte i Porteføljestyret for hav 6/21 godkjennes.*

Sak PSHAV 03/22 Spørsmål om habilitet

Brit Hjeltnes hadde før møtet informert om at hun har sittet i styringskomiteen i arbeidet med Evaluering av det vitenskapelige grunnlaget for trafikklyssystemet, Sak PSHAV 11-22. Hjeltnes er ikke å regne som inhabil i saken da det var en orienteringssak, men Hjeltnes deltok av andre grunner ikke under saken.

Vedtak: *Ingen inhabilitet meldt.*

Sak PSHAV 04/22 Oppfølgingsliste for arbeid opp mot PSHAV

Porteføljestyret ble kort orientert om oversikten på oppfølgingspunkter for å følge opp aktiviteter etterspurt av styret. Listen er lagret på Porteføljestyrets TEAMS-rom.

Vedtak: *Porteføljestyret tar status på oppfølgingspunkter til orientering.*

Sak PSHAV 05/22 Orienteringer fra styret og Forskningsrådet

Administrasjonen orienterte om relevante saker der Forskningsrådet er eller har vært involvert, og som kan være av interesse for styremedlemmene. Saker av særlig betydning for porteføljestyret for hav er omtalt under.

Havforskningstiåret

Jonas Gahr Støre har blitt høy beskytter for havforskningstiåret og en del av tiårsalliansen. Målet er å øke kjennskapen til tiåret og skaffe ressurser til tiåret. Havsekretariatet har sherpa-rolla i alliansen. Kobling til havpanelet blir trolig sentralt i hans rolle.

Internasjonalt har tiåret fått et styre på plass, Ocean Decade Advisory Board. Norge har fått to medlemmer inn i styret. Bente Pretlove fra DNV og som også sitter i Nasjonalkomiteen for havforskningstiåret, og Vidar Helgesen fra Nobelstiftelsen og tidligere involvert i havpanelet. De to representerer næringsliv og politikk, mens de andre 13 medlemmene hovedsakelig kommer fra forskning.

Kommunikasjonsutlysningen "Havforskningstiåret – kommunikasjon og formidling" er fylt på med 1 million kr for 2022. Flere gode søknader er på vei, og vi regner med at potten for 2022 blir brukt opp raskt.

Tre prosjekter har så langt fått støtte (fra start til nå): 1) NUPI: Et hav av muligheter, en film om havforvaltning i nordområdene til bruk i skoler, 2)

Havforskningsinstituttet: Studentformidling fra Statsraad Lemkuhl og 3) Sabima: Nettside om blå skog.

Internasjonalt kobles flere initiativer tettere på havforskningstiåret:

Både JPI Oceans og European Marine Board har ila 2021 blitt "decade implementing partnere". Europakommisjonens DG Mare (The Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries) har inngått et samarbeid med på Ocean Literacy-arbeidet (arbeidet med å øke befolkningens havforståelse) gjennom arbeidet i EU4Ocean (EU for Ocean).

Innkomne søknader til søknadsfrist FP (2.februar) og KSP (9.februar)

Forskerprosjekter

Det har kommet inn totalt 2009 søknader til Forskerprosjekter.

HAVBRUK: 37 antall søknader, 10 til Unge forskertalenter og 27 til "Fornyelse".

Søknadene er fordelt på følgende tema: 8 til fiskehelse og 29 til produksjonsbiologi, ernæring avl og genetikk.

MARINFORSK deltar i fellesutlysning med POLAR, KLIMAFORSK, MLJØFORSK,

PETROMAKS: det er mottatt 30 søknader til Unge forskertalenter og 83 søknader til "Fornyelse", innen marin økosystempåvirkning.

Kompetanse og samarbeidsprosjekter

Det har kommet inn totalt 446 søknader til Kompetanse og samarbeidsprosjekter (KSP-S).

HAVBRUK: 4(5*) søknader innenfor digitalisering og bruk av data i havbruk (*1 felles med MAROFF)

MAROFF: 13 søknader, fordelt på følgende tema: 7 til Digitalisering og 6 til Grønn skipsfart.

Budsjett 2022

Det jobbes fortsatt med å få avklart endelig budsjett for 2022, og det var derfor ikke ytterligere orientering rundt budsjett for 2022.

ERA-Net MarTERA – resultat 4.utlysning 2021

MarTERA har lyst ut 8,5 mill euro i 4.utlysning hvorav Norge gikk inn med 1,5 mill. euro. Bevilgningsmøte for utlysningen ble avholdt 2. desember. Av de 23 innsendte søknadene er 9 prosjekter innvilget støtte.

Av disse har 3 prosjekter norsk innhold. Tematisk omfatter prosjektene med norsk innhold Environmentally friendly maritime technologies (2 stk). *Innovative concepts for ships and offshore structures* (1 stk).

Alle prosjektene er lagt til MAROFF, hvorav ett finansieres av midler fra Tverrgående satsing på havteknologi.

Alle de tre prosjektene har norsk koordinator. Prosjektene starter i 2022.

Mission innovation

Forskningsrådet gjennom MAROFF har mottatt 40 millioner kroner fra Klima og miljødepartementet (KLD). Midlene skal gå til nullutslippsløsninger for store skip som går over lengre strekninger. Mission Innovation er et globalt initiativ for å katalysere tiltak og investeringer i FoU og demonstrasjonsprosjekter for å utvikle ren energi og oppnå nullutslipp av klimagasser. Det er flere missions, og Norge er sammen med USA og Danmark pådrivere i Mission Innovation som har målsetting om Zero Emission Shipping. Forskningsrådet er derfor blitt anmodet av KLD om å delta aktivt i initiativet og bidra i sekretariatet.

Fra PSHAV-medlemmer

Bjørn Johan Vartdal orienterte om DNV sitt arbeid med Ocean Outlook som ventes fremlagt i løpet av våren. Arbeidet ledes av Bente Pretlove. Porteføljestyret ønsket en presentasjon av rapporten, og administrasjonen vil sjekke om det er mulig med et fremlegg i møtet 9.juni.

Brit Hjeltnes orienterte om en rapport fra Veterinærinstituttet på fiskehelse. Rapporten gir en god oversikt over helse- og velferdsstatus for oppdrettsfisk og til dels villfisk. Administrasjonen vil fremskaffe rapporten og legge den ut i porteføljestyrets TEAMS-rom.

Vedtak: *Porteføljestyret tar orienteringene til etterretning.*

Sak PSHAV 06/22 Avsluttede prosjekter 2021

Saken omhandlet presentasjon av avsluttede prosjekter i 2021 der et prosjekt fra hver av de målrettede porteføljene ble presentert.

Følgende prosjekter ble presentert:

- Betydningen av det marine habitat for den kritisk truede ålen (MAREEL), Caroline Durif – Havforskningsinstituttet.

- Salmon Regulation Assessment (SALT), Tonje Osmundsen, NTNU Samfunnsforskning
- VERification for DEcarbonisation (VERDE), Hendrik Brinks, DNV

Presentasjonene vil bli lagt ut i porteføljestyrets TEAMS-rom. Porteføljestyret syntes presentasjoner av avsluttede prosjekter er svært interessant, og det videreføres som en fast årlig sak.

Vedtak: *Porteføljestyret for hav tar saken til orientering.*

Sak PSHAV 07/22 Endringer i søknadsbehandling forskerprosjekter 2022

Forskningsrådet gjennomførte i 2021 en bred innhenting av kunnskap om søknadsbehandlingen av forskerprosjekter. Målsettingen med kunnskapsinnhenting var å få innspill til hvordan Forskningsrådet kan forbedre søknadsbehandlingsprosessen. Saken ble fremlagt av Petter Helgesen, avdelingsdirektør for Åpen forskerarena.

Saken ble fremlagt for at porteføljestyret skulle gjøres kjent med endringer i søknadsbehandlingen av forskerprosjekter i 2022.

Vedtak: *Porteføljestyret tar saken til orientering.*

Sak PSHAV 08/22 Prinsipper for innstilling og bevilgning 2022

Saken ble fremlagt for å forberede porteføljestyret på sin del av søknadsbehandling og vedta prinsipper for innstilling og bevilgning av søknader i 2022. Administrasjonen la frem forslag til prinsipper for innstilling og bevilgning i 2022 for søknadstypene Forskerprosjekt for fornyelse (FP), Forskerprosjekt for unge talenter (UF), Kompetanse- og samarbeidsprosjekter (KSP-S), Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IP-N) og Demonstrasjonsprosjekter i næringslivet (IP-D).

Porteføljestyret støttet forslaget om en terskelverdi for relevans for å sikre at kun søknader som treffer temaet i utlysningen innstilles til bevilgning. Porteføljestyret ga videre sin tilslutning til prosess for innstilling og bevilgning i 2022.

Vedtak: *Porteføljestyret vedtar retningslinjene for søknadsbehandling med de presiseringer som det var enighet om i møtet. Administrasjonen får fullmakt til å sette karaktergrense for avslag en bloc fra 4 eller 5 avhengig av konkurransesituasjonen. I tillegg får administrasjonen fullmakt til å avslå en bloc søknader med karakter for relevans til utlysningen lavere enn 5.*

Sak PSHAV 09/22 Evaluering livsvitenskap

Forskningsrådet har ansvaret for evaluering av norsk forskning, og vil i 2022-2023 gjennomføre fagevaluering av biovitenskap. Porteføljestyret for Livsvitenskap (PSLIVSVIT) har ansvaret for evalueringen av livsvitenskap, som biovitenskap faller inn under. Evalueringen av biovitenskapen som er mest relevant for PS Hav, retter seg mot UH-sektoren og instituttsektoren.

Ekspertpaneler skal evaluere de faglige forskningsenhetene. Definisjon av forskergrupper (forskingsenhet) og alternative forslag til innretning av ekspertpaneler ble presentert for porteføljestyret.

Porteføljestyret hadde ingen sterke synspunkter til definisjon av forskergrupper (forskingsenhet) eller innretning av evalueringspanelene.

Vedtak: *Administrasjonen tar med seg innspillene fra porteføljestyre i det videre arbeidet med fagevalueringen av livsvitenskap. Innspillene vil bli videreformidlet til PSLIVSVIT.*

Sak PSHAV 10/22 Maritim21 – presentasjon rapport

Havministeren fikk i januar 2022 overrakt en ny, oppdatert Maritim21-strategi. Ingrid Schjøberg, dekan og professor ved NTNU og styrerepresentant i porteføljestyret for hav, har ledet arbeidet med oppdatering av Maritim21, og presenterte rapporten for porteføljestyret.

Det er tatt utgangspunkt i et bredere fokus på verdiskaping, sysselsetting og arbeidsplasser i Norge sammenlignet med den forrige Maritim21-strategien, noe som er reflektert i målene i rapporten.

Porteføljestyret syntes det er en svært spennende strategi som bør reflekteres i revidering av porteføljeplanen.

Vedtak: *Porteføljestyret tar saken til etterretning.*

Sak PSHAV 11/22 Evaluering vitenskapelig grunnlag for trafikklyssystemet – presentasjon rapport

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) nedsatte Forskningsrådet høsten 2020 en internasjonal komite med oppdrag å evaluere det vitenskapelige grunnlaget for trafikklyssystemet som er utviklet for oppdrettsnæringen. Rapporten som ble levert i desember 2021, ble presentert for porteføljestyret.

Porteføljestyret syntes det er en svært interessant rapport, og administrasjonen ble bedt om å følge opp arbeidet i f.m. revidering av porteføljeplanen, og i fremtidig investeringsplan.

Vedtak: *Porteføljestyret tar saken til orientering.*

Sak PSHAV 12/22 Revidering porteføljeplan – behandling høringsinnspill

Utkast til porteføljeplan for hav, sammen med en rekke andre porteføljeplaner, ble lagt ut på ekstern høring 15. desember med høringsfrist 21. februar 2022. En sammenfatning av høringsinnspillene ble lagt frem for porteføljestyret til diskusjon. Porteføljestyret hadde en gjennomgang av hovedfunn og innspill til styrking av porteføljeplanen. Administrasjonen vil ta porteføljestyrets kommentarer til høringsinnspillene med inn i det videre arbeidet med porteføljeplanen. Administrasjonen påpekte den noe begrensede tilbakemeldingen fra næringslivet. Porteføljestyret var enig i at balansen mellom innspill fra FoU-miljøene og næringslivet var noe skjev. Administrasjonen vil avklare internt i hvilken grad det er anledning til å etterspørre innspill fra næringsorganisasjonene etter høringsfristen. Det vil da kun være aktuelt å be om innspill fra næringsorganisasjonene som opprinnelig var invitert til å inngi innspill. Det vil ikke være anledning til å åpne høringsportalen for innspill, så eventuelle innspill fra næringsorganisasjonene må derfor være av generell karakter.

Vedtak: *Porteføljestyrets innspill og kommentarer til høringsinnspillene til porteføljeplan tas med i det videre arbeidet med revidering av porteføljeplanen.*

Sak PSHAV 13/22 Eventuelt

Vedtak: *Det var ingen saker under Eventuelt*

Sak PSHAV 14/22 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*